

Dzīvnieku pansija Ulubele

Reģ.Nr.40008095993, Adrese: „Ozolaine”, Stopiņu novads, LV-2118
tālr. 20203333, e-mail: ulubele@ulubele.org; www.ulubele.org

2021.gada 29.jūnijā
Nr.104/UL-38

Zemkopības ministrijas
Veterinārā un pārtikas departamenta
Dzīvnieku tirdzniecības, labturības un barības
nodaļas, vadītāja vietniecei
Agijai Mediņai
agija.medina@zm.gov.lv

*Par MK noteikumu projektu “Grozījumi
MK 2006.gada 16.maija noteikumos Nr. 407
“Noteikumi par dzīvnieku labturības prasībām dzīvnieku
patversmēs un dzīvnieku viesnīcās, kārtību, kādā
dzīvnieku nodod dzīvnieku patversmē vai dzīvnieku viesnīcā,
kā arī dzīvnieku patversmju un dzīvnieku viesnīcu reģistrācijas kārtību””*

Zemkopības ministrija (turpmāk – ZM) sabiedrības līdzdalībai virsa tās izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu “Grozījumi MK 2006.gada 16.maija noteikumos Nr. 407 “Noteikumi par dzīvnieku labturības prasībām dzīvnieku patversmēs un dzīvnieku viesnīcās, kārtību, kādā dzīvnieku nodod dzīvnieku patversmē vai dzīvnieku viesnīcā, kā arī dzīvnieku patversmju un dzīvnieku viesnīcu reģistrācijas kārtību”” un tā ietekmes novērtējuma ziņojumu. Iepazīstoties ar ZM mājas lapā publiskoto projektu un anotāciju (<https://www.zm.gov.lv/zemkopibas-ministrija/apspriesanas/mk-2006-gada-16-maija-noteikumos-nr-407-noteikumi-par-dzivnieku-labtur?id=1047>) secināms, ka ZM neizprot ne dzīvnieku patversmju jēgu, ne normatīvo aktu sistēmu, jo:

- 1) primāri ZM kā nozares ministrijai ir jāpanāk, ka dzīvnieku patversmē nonāk pēc iespējas mazāk suņu, nevis aizvien jāpalielina administratīvais un finansiālais slogs dzīvnieku patversmēm;
- 2) suņu reģistrāciju reglamentē citi MK noteikumi, kuros jāievieš tādi noteikumi, kas ir saprotami un izpildāmi, lai suņus reģistrētu to vairotāji un īpašnieki, nevis dzīvnieku patversmes!

Neatbalstām MK noteikumu projekta tālāku virzību, izsakot šādus **iebildumus**, vēl joprojām cerībā, ka ZM izveidos darba grupu kvalitatīvu noteikumu izstrādei, pieaicinot nozares speciālistus un uzraugošās iestādes pārstāvjus:

1. Par MK noteikumu projekta 1.1.punktu

Suņu reģistrācijas kārtībai valstī ir jābūt vienotai un vienveidīgai gan dzīvnieka īpašniekam kā fiziskai vai juridiskai personai, gan dzīvnieku audzētājiem, gan dzīvnieku patversmēm neatkarīgi no tā, vai dzīvnieks tiek atsavināts Latvijā vai gatavots atsavināšanai ārpus valsts – tikai tā ir panākama reģistrācijas efektivitāte un izpilde, ja visiem tiesību subjektiem ir vienāda kārtība. Pretējā gadījumā vienmēr paliks kāds “likuma robs”, kura dēļ būs iespēja izvairīties no suņa reģistrācijas.

Vienīgais izņēmums ir dzīvnieku patversmju atbrīvošana no reģistrācijas maksas, jo dzīvnieku patversme ir vienīgais tiesību subjekts, kam dzīvnieka uzņemšana un turēšana nav atkarīga no personas gribas – tie ir klaiņojoši, bezsaimnieka, nepienācīgi aprūpēti un citādi nelaimē nonākuši dzīvnieki, kuriem patversme ir tikai pagaidu patvērums.

Visiem pārējiem suņu reģistrācijas nosacījumiem ir jābūt MK noteikumos par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrāciju – nosakot vienotu reģistrācijas kārtību pēc tiesību objekta (t.i., pēc suņa) nevis pēc subjekta, kas šo suni reģistrē.

Iebilstam pret deleģējuma papildinājumu ar Veterinārmedicīnas likma 25.panta 6.punktu.

2. Par MK noteikumu projekta 1.2.punktu

Atsaucoties uz 1.punktā minēto argumentāciju, ka suņu reģistrācija ir nosakāma vienos MK noteikumos un vienoti visiem tiesību subjektiem, kas reģistrē suni, iebilstam pret MK noteikumu projekta 1.2.punktu. Dzīvnieku patversmei jāievēro tādi paši suņu reģistrācijas noteikumi, kā citiem subjektiem: noteiktā vecumā sunim jābūt reģistrētam; pirms atsavināšanas sunim jābūt reģistrētam; pirms suņa vakcinācijas pret trakumsērgu sunim jābūt reģistrētam – ar šo tiek pilnībā izpildīti visi nosacījumi, ko paredz gan nacionālie, gan ES tiesību akti.

Šeit atkāroti uzsveram, ka suņa reģistrācijas vecumam ir jābūt 2 mēneši, nevis 4 mēneši, kā to ZM iegrožīja Veterinārmedicīnas likumā. 2 mēnešu vecumā apzīmēts un reģistrēts suns ir atsavināms pēc MK noteikumu Nr.266 noteiktajām prasībām, kā arī vakcinējams pret trakumsērgu saskaņā ar regulas vakcinācijas derīguma prasībām.

3. Par MK noteikumu projekta 1.3.punktu

Ņemot vērā iepriekš 1. un 2.punktā minēto, MK noteikumu projekta 1.3.punktam nav jēgas, tas ir svītrojams.

4. Par MK noteikumu projekta 1.4.punktu

MK noteikumu projekta 1.4.punktā ZM demonstrē savu nekompetenci dzīvnieku izķeršanas kārtībā, dzīvnieku nogādāšanā dzīvnieku patversmē, dzīvnieku patversmes tiesībās rīkoties ar dzīvnieku, kas ir kādas personas īpašums.

Suņa identifikāciju veic dzīvnieku ķērājs – suns, kura īpašnieks ir nosakāms un ar kuru var sazināties, nenonāk dzīvnieku patversmē. Par dzīvnieka īpašnieku, kas pēc datubāzes datiem nav atrodams, informējam, ka šobrīd ir problēmātiski to atrast pat ar policijas starpniecību, tāpēc īsti nav saprotams, ko šajā situācijā var darīt pašvaldība? Vienkārši būt par starpnieku starp dzīvnieku patversmi un policiju? Tas ir tikai lieks posms jau tā laikietilpīgajā komunikācijā ar policiju.

Atgādinām, ka mājas (istabas) dzīvnieks ir kādas personas īpašums – to skaidri un nepārprotami reglamentē Civillikums: 934.pants. Mājas kustoņi nav uzskatāmi par bezīpašnieka kustoņiem pat arī tad, ja tie aizbēg vai nomaldās.

Dzīvnieku patversme nav tiesīga ar šo īpašumu rīkoties kā dzīvnieka īpašnieks. Savukārt, par dzīvnieka pases izsniegšanu ZM neatrunā, ko darīt, ja dzīvniekam jau ir pase? Kāpēc jāizsniedz vēl viena?

5. Par MK noteikumu projekta 1.5.punktu

Jau spēkā esošā suņu reģistrācijas kārtība paredz, ka pirms atsavināšanas sunim ir jābūt reģistrētam. Nav jēgas šo kārtību sadrumstalot ar nevajadzīgu uzskaitījumu, kam dzīvnieku patversme atsavinā suni, jo tas rada neizpratni par normas interpretāciju:

- ja tie ir vienīgie atsavināšanas veidi, ko dzīvnieku patversme drīkst piemērot, tad kāds tam sakars ar reģistrāciju, ja jāreģistrē pie jebkuras atsavināšanas?

- ja tie ir atsavināšanas veidi, kuriem ir obligāta suņa reģistrācija, tad kāpēc atstāt izņēmumus citām atsavināšanām, ja valstī noteikts, ka visi suņi ir reģistrējami un ka pirms atsavināšanas sunim ir jābūt reģistrētam?

6. Par MK noteikumu projekta 1.6.punktu

Kategoriski iebilstam, ka dzīvnieku patversmē dzīvnieka reģistrācijas darbības ir pienākums veikt tikai veterinārārstam! Tas ir nesamērīgs finansiāls un administratīvs slogs patversmi apkalpojošam veterinārārstam. Reģistrācija datubāzē NAV veterinārmedicīniska darbība, tai nav jābūt apmaksājamai pēc veterinārārsta stundu tarifa likmes, lai gan šīs darbības pēc MK noteikumu projekta 1.6.punkta aizņems lielāko veterinārārsta darba laiku. Dzīvnieku patversmē ir svarīgi, ka veterinārārsts visu savu enerģiju un zināšanas novirza uz dzīvnieku apskati un ārstēšanu, nevis datu ievadīšanu datubāzē, pie tam neskaitāmas reizes ar mistiskiem stundu ierobežojumiem.

Ja ZM plāno dzīvnieku patversmēm uzlikt tik nesamērīgu suņu reģistrācijas kārtību, kāda paredzēta šajā MK noteikumu projektā, tad obligāti ir jāparedz dzīvnieku patversmes darbinieku tiesības reģistrēt šos datus LDC datubāzē un jāpārskata termiņu loģika – vēlreiz uzsveram, ka dzīvnieku patversmei ievērojot galvenos suņu reģistrācijas principus (suņa vecums, atsavināšana un vakcinācija pret trakumsērgu) jau ir nodrošināma valstiski noteiktā suņu reģistrācijas kārtība.

7. Par MK noteikumu projekta anotāciju

7.1. Anotācijas I sadaļas 2.punktā noteikts: *“nepieciešams izdarīt grozījumus, lai nodrošinātu precīzāku kārtību mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijai un uzskaiti dzīvnieku patversmēs”* – kāda jēga ir nodrošināt atsevišķu (paralēlu) dzīvnieku reģistrācijas kārtību dzīvnieku patversmēs, ja valstī ir noteikta vienota kārtība mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijai? Ja nepieciešams ko uzlabot, tad jāuzlabo mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība kopumā, nevis atsevišķā dzīvnieku turēšanas vietā!

7.2. Turpat noteikts: *“Patversmē nonākušu suņu reģistrācija datubāzē un turēšanas vietas maiņas reģistrācija nepieciešama arī tāpēc, lai pašvaldībām būtu pieejama precīza informācija par patversmēs ievietotajiem dzīvniekiem.”* – informējam, ka katra pašvaldība, slēdzot līgumu ar dzīvnieku patversmi par dzīvnieku izķeršanu un turēšanu patversmē, nosaka atskaišu kārtību, kādā par katru dzīvnieku tiek sniegtas ziņas. Vēl jo vairāk, dzīvnieku izķeršana notiek ar pašvaldības (tās darbinieku vai pašvaldības policijas) starpniecību, dzīvnieku patversme par pašvaldības līdzekļiem nekā savādāk dzīvnieku neuzņem. Līdz ar to pašvaldībai ir precīza informācija par katru dzīvnieku, pirms vēl tas nonāk dzīvnieku patversmē. ZM paredzētā kārtība tikai pasliktina dzīvnieku patversmes darbību, papildinot ar liekiem pienākumiem, kuriem nav ne praktiska, ne juridiska seguma.

7.3. Anotācijas I sadaļas 3.punkts rada pamatotas bažas – vai pašvaldības vispār izmanto vai plāno izmantot LDC datubāzi, kuru tik skrupulozi plānots papildināt ar neskaitāmiem ierakstiem par vienu dzīvnieku dzīvnieku patversmē – ar pašvaldībām šis projekts nav saskaņots.

7.4. Anotācijas II sadaļas 2.punktā minētais: *“Prasība reģistrēt patversmēs ievietotos dzīvniekus datu centra datubāzē neradīs finansiālo slogu patversmēm, jo tās ir atbrīvotas no samaksas par dzīvnieka reģistrāciju saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 17. septembra noteikumu Nr. 880 “Lauksaimniecības datu centra publisko maksas pakalpojumu cenrādis” 3.3. apakšpunktu.”* ir klajā pretrunā ar patieso finansiālo slogu dzīvnieku patversmei. Pat pie situācijas, ja dzīvnieku patversme pati būtu tiesīga

reģistrēt visus ZM plānotos datus LDC datubāzē, tās ir būtiskas izmaksas par papildus darba stundām, bet ZM šo pienākumu uzliek dzīvnieku patversmes veterinārārstam, kas ir vēl dārgāk, nekā ja to darītu persona bez augstākās veterinārmedicīniskās izglītības. ZM amatpersonas acīmredzami neizprot, cik laika prasa darbs LDC reģistrā, jo šī finanšu pozīcija anotācijā pat nav minēta.

7.5. Anotācijas III sadaļas tabulas 6.punktā norādīts: “*Lai nodrošinātu noteikumu Nr.407 23., 23.2 , 23.3 , 23.4 punktā noteikto prasību izpildi, un ļautu patversmes īpašniekam un veterinārārstam veikt darbības Lauksaimniecības datu centra datubāzē, tajā ir nepieciešams veikt attiecīgus papildinājumus.*”. Lūdzam ZM skaidrot, kādas darbības LDC datubāzē paredzēts ļaut veikt patversmes īpašniekam?

Apkopojot augstāk minēto, lūdzam ZM izbeigt cīņu ar sekām un pievērsties patiešām svarīgām nozares problēmām:

- 1) izstrādāt saprātīgus, konkrētus, skaidrus mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanas un reģistrēšanas noteikumus ar deleģējumu no Dzīvnieku aizsardzības likuma (ir jau precedents, ka lauksaimniecības dzīvnieku reģistrācijas kārtība vairs nav noteikta no Veterinārmedicīnas likuma!);
- 2) novērst mājas (istabas) dzīvnieku pārprodukciju un nekontrolētu atsavināšanu – beidzot izstrādājot tiesisko regulējumu mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju un mājas (istabas) dzīvnieku audzētavu reģistrācijai un uzraudzībai.

Kamēr ZM ar “strausa politiku” ignorē dzīvnieku klaiņošanas un dzīvnieku pamešanas cēloņus, tikmēr dzīvnieku patversmēs nonāk tik neļēdīgi liels dzīvnieku skaits, ka, paaugstinot birokrātiskās prasības dzīvnieku patversmēm, faktiski tiek apdraudēta palīdzības sniegšanas kvalitāte dzīvniekiem, kuru īpašnieki izrādījušies nespējīgi rūpēties vai bezatbildīgi pret saviem dzīvniekiem. Dzīvnieku aizsardzība ir nodrošināma ar dzīvnieku īpašnieku atbildības un pienākumu apjomu un to izpildes uzraudzību, nevis ar dzīvnieku patversmju iznīcināšanu zem nepaceļama finansiāla sloga.

Tāpat vēršam ZM uzmanību uz jautājumiem, kuri radīsies praksē, bet nav saprotami pēc ZM plānotiem grozījumiem šajā MK noteikumu projektā:

- Kas notiek ar dzīvnieku patversmē dzimušiem dzīvniekiem? Cik stundu laikā tie ir apzīmējami un reģistrējami?
- Kādi ir ZM argumenti vecu un slimu dzīvnieku apzīmēšanai, reģistrēšanai un ES Lolojumdzīvnieku pasu izsniegšanai, ja šādus dzīvniekus nav paredzēts atsavināt vai arī ir saprotams, ka būs jāpieņem lēmums par eitanāziju?
- Kā ZM iecerējusi ar MK noteikumiem mainīt Civillikumā noteikto īpašuma tiesību kārtību: atrastai lietai 6 mēneši; ieilgumam – 1 gads, pēc kura var notikt īpašuma tiesību pāreja? Kā var uzspiest īpašuma tiesību iegūšanu kā obligātu dzīvnieku patversmei, kura ir tikai pagaidu turēšanas vieta – tā tad trūkst viens būtisks īpašuma tiesību iegūšanas nosacījums: vēlme īpašumu paturēt īpašumā?
- Vai divainie stundu uzskaitījumi, kādos dzīvnieku patversmei plānots uzlikt par pienākumu reģistrēt neskaitāmus datus LDC datubāzē, ir vērsti uz pastiprinātu vēlmi sodīt dzīvnieku patversmes? Vai ir arī kāds cits, piemēram, racionāls iemesls un mērķis, kas tiks sasniegts ar tik nesamērīgu administratīvo slogu patversmei?

Patiesā cieņā,
Biedrības „Dzīvnieku pansija Ulubele”
valdes locekle, Ilze **Džonsone**